

Staniewicz, Leon

Wspomnienia pośmiertne T. N. W. : Sławomir Mikłaszewski (1875-1949)

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 42, 193-202

1949

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Działalność publicystyczna nie była doc. Macierewiczowi obca: brał udział w cyklu odczytów zorganizowanych przez Naczelną Organizację Techniczną. Wygłoszony przez niego referat w bardzo aktualnej sprawie: „Zdolność do reakcji związków organicznych w świetle teorii elektronowej“ ukazał się w 1948 r. w druku.

Żywo współpracował z organizacjami dobra publicznego. Był członkiem korespondentem Tow. Nauk. Warsz. Na posiedzeniach Wydz. III referował wykonane przez siebie prace. Sekretarzował w Pol. Tow. Chemicznym i był bardzo czynnym członkiem zarządu tego stowarzyszenia. Był sekretarzem Rady Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego U.W. Rokował wielkie nadzieje, byłby prawdopodobnie osiągnął niezadługo samodzielne stanowisko w jednej z wyższych uczelni warszawskich, — niestety nie doczekał tego momentu.

Chemia polska utraciła badacza o żywym, samodzielnym umyśle, wytrawnego eksperymentatora, energicznego i sumiennego badacza, umiejącego konkretnie wprowadzić w czyn zamierzenia naukowe. Był to człowiek pracowity, dobry wykładowca i pedagog, lubiany przez młodzież.

W twardym znoju życia codziennego dążył do swego ideału, szedł zwycięsko po szczeblach kariery naukowej, zyskując uznanie dla swego uzdolnienia i kwalifikacji naukowych. Zabrakło człowieka, który poważnie odnosił się do swych obowiązków naukowych, a strata ta jest tym boleśniejsza, że wojna dotkliwie przerzedziła szeregi badaczy naukowych, a chemików w szczególności.

Cześć jego pamięci!

Wiktor Lampe

Sławomir Miklaszewski

(1875 — 1949)

W dniu 5 stycznia 1949 roku w wieku 74 lat zmarł Sławomir Miklaszewski.

Po ukończeniu Gimnazjum III w Warszawie zapisał się na Oddział Przyrodniczy Wydziału Fizyko-Matematycznego Uniwersytetu Warszawskiego. W 1899 r. uzyskał stopień nau-

kowy Kandydata nauk przyrodniczych po przedstawieniu rozprawy pod tytułem: „Działanie cynk-etylu na chlorek nitrozyłu“, oraz „Badania produktów utlenienia beta-propyl-heksylhydro-ksylaminu“. Po ukończeniu Uniwersytetu został starszym asystentem przy Katedrze Chemii Rolnej u prof. Emila Godlewskiego (seniora) w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, gdzie pozostawał dwa lata.

Gdy w roku 1901 Sekcja Rolna Towarzystwa Popierania Przemysłu, Handlu i Rolnictwa zwróciła się do prof. Godlewskiego o wskazanie odpowiedniego kandydata, który by miał dobre przygotowanie przyrodnicze a chciał poświęcić się badaniom gleboznawczym w Kraju, wybór padł na Miklaszewskiego.

Organizuje on pierwszą pracownię gleboznawczą w kraju i otwiera ją w dniu 1 stycznia 1902 r. przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie, pozostając na jej czele do ostatniej chwili swego życia.

Od chwili założenia Pracowni Gleboznawczej, prof. Miklaszewski rozpoczyna badać gleby polskie. Temu zadaniu poświęca całe swoje życie, stając się pionierem gleboznawstwa w Polsce.

Przeszedł wielokrotnie wszerek i wzdłuż ziemię ojczystą, poznając dokładnie nieomal każdą jej piędź. Już w zaraniu swej pracy naukowej Miklaszewski wszedł na drogę badania gleby pod względem profilowym, ustalił typy gleb, nakreślił prowizoryczną ich klasyfikację i dał pierwszą mapę gleb całej Polski, uważaną na terenie międzynarodowym za wzorową.

Propagując gleboznawstwo w kraju, Miklaszewski bierze udział w r. 1907 w X Zjeździe Przyrodników i Lekarzy we Lwowie, gdzie wygłasza referat „O potrzebie badań gleboznawczych“, oraz „O konieczności wykreślenia mapy gleboznawczej ziem polskich i ustalenia słownictwa gleboznawczego“.

Po powstaniu Towarzystwa Naukowego Warszawskiego Miklaszewski zostaje jego członkiem czynnym. Przed pierwszą wojną w r. 1913 zakłada przy Towarzystwie Naukowym Warszawskim „Biuro Atlasu Gleboznawczego“. Niestety, wojna przerywa te prace.

Dbając o pomyślny rozwój rolnictwa krajowego i zwiększenie wydajności plonów, bierze czynny udział w pracach Centralnego Towarzystwa Rolniczego. Doceniając ważne zna-

czenie gleboznawstwa dla doświadczalnictwa rolniczego, oddaje cały zasób swej rozległej wiedzy Wydziałowi Doświadczalno-Naukowemu Centralnego Towarzystwa Rolniczego i Związku Rolniczych Zakładów Doświadczalnych Rzeczypospolitej Polskiej. W roku 1925 stworzył poważny organ tego Związku p.t.: „Doświadczalnictwo Rolnicze“ i był jego redaktorem.

Miklaszewski reprezentował polskie gleboznawstwo na wszystkich Zjazdach Międzynarodowych począwszy od pierwszego, który się odbył w roku 1909 w Budapeszcie. Na Zjeździe tym Miklaszewski przedstawił barwną „Mapę Gleboznawczą Królestwa Polskiego“ w skali 1:1 500 000. W r. 1910 na Zjeździe w Sztokholmie wygłosił referat pod tytułem: „Les types des sols et leurs importances“. (Typy gleb i ich znaczenie).

Na Międzynarodowym Zjeździe Gleboznawczym w Pradze w r. 1922 wygłosił referat: „Contribution à la connaissance des sols mommés Rendzina“ (Przyczynek do znajomości rędzin), a w r. 1924 w Rzymie kilka referatów z zakresu klasyfikacji i kartografii gleb. Tam też przedstawił w wykonaniu ręcznym barwną „Mapę Gleb Polski“ w skali 1:1 000 000, jedną z pierwszych w świecie map w tej skali i tak szczegółową, obejmującą terytorium całego państwa, i wygłosił referat „Les sols comme individus“ (Gleby jako osobniki). W referacie tym autor zapatrauje się na typy gleb, jako na poszczególne osobniki, prawie organizmy: w warunkach sprzyjających każdy z czynników kształtujących glebę może uzyskać przewagę i odegrać rolę decydującą w powstaniu takiego, a nie innego typu gleby.

Na następnym z kolei Międzynarodowym Kongresie Gleboznawczym w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej w roku 1927 Miklaszewski przedstawił barwną „Mapę gleb polskich“ i takąż „Mapę gleb Litwy“ w skali 1:1 500 000, oraz wygłosił referat p.t.: „Gleboznawczy punkt widzenia w nauce o glebie“.

W 1930 r. Miklaszewski uczestniczył w Międzynarodowym Kongresie Gleboznawczym w Z.S.S.R., w 1935 r. w Anglii. Wygłosił on wówczas referat p.t.: „Uwagi gleboznawcze“.

Był to ostatni Kongres Międzynarodowy, który się odbył. Na najbliższy Kongres Międzynarodowy Gleboznawczy, który

ma się odbyć w r. 1950 w Amsterdamie Miklaszewski otrzymał zaproszenie tuż przed swym zgonem. Proszono go o objęcie honorowego przewodnictwa Kongresu.

Poza wspomnianymi Zjazdami Międzynarodowymi Miklaszewski uczestniczył w posiedzeniach poszczególnych Komisji Międzynarodowego Towarzystwa Gleboznawczego, utrzymując szczególnie bliski kontakt z przedstawicielami narodów słowiańskich, a zwłaszcza z Czechami i Rosjanami.

Działalność pedagogiczną Miklaszewski rozwijał od r. 1905. Rozpoczął od wykładów gleboznawstwa, pierwszych w języku polskim, w Szkole Rontalera na Wydziale Agronomicznym. Od 1906 do 1919 wykładał na Wydziale Rolniczym Towarzystwa Kursów Naukowych (obecnie S.G.G.W.). W r. 1919 objął wykłady Gleboznawstwa na Politechnice Warszawskiej na Wydziale Inżynierii i Geodezji. Tam też zorganizował Zakład, który pozostawał pod jego kierownictwem do chwili wybuchu drugiej wojny światowej, kiedy uległ całkowitemu zniszczeniu.

Od r. 1924 Miklaszewski organizuje dział gleboznawstwa, składający się ze zbiorów monolitów glebowych przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa. Na powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu przyznano Mu dyplom zasługi — najwyższe odznaczenie za całość prac w dziedzinie gleboznawstwa polskiego.

Jako uczonego i badacza Miklaszewski zajmował się wszystkimi zagadnieniami, wchodzącymi w zakres nauki o glebie. Wśród licznych publikacji, ogłoszonych drukiem w różnych językach, najkapitałniejszym jest dzieło: „Gleby Polskie“. Wartość prac Miklaszewskiego potęguje głęboka znajomość nie tylko nauk przyrodniczych, lecz i rolnictwa.

Prace Miklaszewskiego odegrały dużą rolę w dziedzinie zagadnień klasyfikacyjnych i botanicznych w Polsce. Gdy chodziło o rozwiązywanie najtrudniejszych zagadnień bądź z dziedziny klasyfikacji gleb, bądź innych gleboznawczych, związanych z rolnictwem lub innymi działami gospodarki narodowej, to zarówno rozmaite organizacje jak i urzędy zawsze zwracały się do Miklaszewskiego, który nigdy nikomu swej pomocy i rady nie odmawiał.

Sławomir Miklaszewski w ciągu swej pięćdziesięcioletniej działalności dokonał wielkiego dzieła o doniosłym znaczeniu dla kraju, pozostawiając trwałe ślady w nauce gleboznawstwa.

Zawdzięczamy to wielkiemu jego zamiłowaniu do badań, oraz ukochaniu gleb ojczystych, a także temu, że nie zważając na przeróżne przeszkody nigdy nie stracił sprzed oczu wielkiego celu, który mu przyświecał. Było nim zbadanie gleb polskich.

Leon Staniewicz

Ogłosił drukiem następujące prace:

r. 1903. 1) Sposoby brania prób ziemi do badań w pracowni i badanie ziemi. Prace Delegacji Doświadcz. przy Sekcji Rolnej w Warszawie; 2) Sprawozdanie z wycieczki gleboznawczej do Francji i Niemiec. Prace Sekcji Rolnej w II półroczu r. 1902; 3) Rozbiory mechaniczne i chemiczne gleb Chojnowskich w pow. Przasnyskim, gub. płockiej. Chemik Polski. Rok III Nr 48.

r. 1904. 4) Sprawozdanie z „Ziemi Karmicielki“ Edm. Jankowskiego i ocena krytyczna. Gazeta Rolnicza. Rok XLIV, Nr 2; 5) Praktyczne zmiany w przyrządzie do szlamowania metodą Schönego. Chemik Polski, Rok IV, Nr 3; 6) Nowa metoda analizy gleb wapiennych. Chemik Polski, Rok IV, Nr 13 i 17; 7) Rozbiory mechaniczne gleb Opinogórskich, w pow. Ciechanowskim, gub. płockiej. Pam. Fizjogr. T. XVIII, Dział II; 8) Gleby typowe gub. Kieleckiej. Pam. Fizjogr. T. XVIII, Dział II.

r. 1905. 9) Przyczynek do oceny analiz chemicznych gleby. Chemik Polski, R. V, Nr 44.

r. 1906. 10) Gleby Ziemi Polskich. Z profilami gleb i licznymi tablicami składu mechanicznego. Przegląd rolniczy, kwartał III i IV.

r. 1907. 11) To samo w odbiciu książkowym. Księg. Gebethnera i Wolffa w Warszawie; 12) Sprawozdanie z podręcznika „Gleboznawstwo“ Sibirczewa. Wszechświat. T. XXV, str. 507; 13) Gleby powiatu płockiego. Przyczynek do znajomości gleb Królestwa Polskiego. Pam. Fizjogr. T. XIX Dział II; 16) Gleby gub. Kieleckiej. Pam. Fizjogr. T. XIX, Dział II; 17) Gleby gubernii Suwalskiej. Pam. Fizjogr. T. XIX, Dział II; 18) Gleby w ordynacji Opinogórskiej, pow. Ciechanowskiego, gub. Płockiej. Pam. Fizjogr. T. XIX, Dział II; 20) Gleby w gub. Piotrkowskiej, w pow. Radomskim. Pam. Fizjogr. T. XIX. Dział II; 21) Mapa gleboznawcza Królestwa Polskiego. Opracował i wykreślił, na podstawie badań własnych, w skali 1:1 500 000 z zapomogi Kasy im. dr. J. Mianowskiego. Księg. Gebethnera i Wolffa; 22) O potrzebie badań gleboznawczych oraz o konieczności wydania mapy gleboznawczej ziem polskich i ustalenia polskiego słownictwa gleboznawczego. Gazeta Rolnicza Nr 40, 42, 53, oraz w Sprawozdaniu z posiedzeń naukowych, w sekcjach X Zjazdu lekarzy i przyrodników polskich, we Lwowie. Lwów.

r. 1908. 23) Przyczynek do znajomości gleb pow. Konstantynowskiego, gub. Siedleckiej. Sprawozd. Tow. Nauk. Warsz. Rok I zesz. 3; 24) Wyniki poszukiwań nad glebami Królestwa Polskiego. I Mady powi-

ślańskie w okolicy Karczewia i Otwocka Wielkiego. Spr. Tow. Nauk. Warsz. zes. 4; 25) II—Lösy w powiecie i gubernii Lubelskiej Spr. Tow. Nauk. zes. 4; 26) III—Bielice powiatu Rypińskiego. Spr. T.N.W. zes. 4; 27) Studia nad glebami ziem polskich. I Bielico-Rędzina lodowcowo-jurska oraz otaczające ją bielice nadrzeczne pod Iżą w gub. Radomskiej (Król Polskie) Spr. T.N.W. zes. 5; 28) II Gleby Ordynacji Opinogórskiej w pow. Ciechanowskim gub. plockiej, Spr. T.N.W. zes. 5; 29) III Gleby trzeciorzędowe. A. Rędzina gipsowa spod Chmielnika w gub. Kieleckiej, Spr. T.N.W. zes. 5. 30. III. Gleby trzeciorzędowe. B. Gleby piaskowcowe z poloniny Porzyżewskiej pod Howerlą w Karpatach. Spr. T.N.W. zes. 5; 31) Materiały do gleboznawstwa ziem polskich. Spr. T.N.W., zes. 7; 32) Gleby powiatu Janowskiego. Spr. T.N.W. zes. 8.

r. 1909. 33) W imieniu Wrońskiego Stefana. Rozpadanie się w wodzie gruzelków rędziny vel borowiny. Pokaz. Spr. T.N.W. zes. 1; 34) Bielica spod Grójca, w gub. Warszawskiej. Spr. T.N.W., zes. 1; 35) Gleby w powiecie Krasnostawskim gub. Lubelskiej. Spr. T.N.W., zes. 3; 36) Gleby w powiecie i gubernii Siedleckiej. Spr. T.N.W., zes. 3; 37) Absorbacja w glebach typowych. 1. W lössach, bielico-lössach i lösso-bielicach. Spr. T.N.W. Rok II, zes. 4; 38) Pierwszy Międzynarodowy Zjazd Gleboznawców w Budapeszcie. Spr. T.N.W. Rok II, zes. 5; 39) „Gleba“ (co każdy o glebie wiedzieć powinien). Biblioteka Sekcji Szkolnej C.T.R. Księg. Wende i S-ka; 40) W sprawie badań nad morfologią gleby. Spr. T.N.W. Rok II, zes. 7; 41) Gleby typowe w gub. Piotrkowskiej. Spr. T.N.W. Rok II, zes. 8.

r. 1910. 42) Spis bibliograficzny rozpraw dzieł i artykułów dotyczących gleboznawstwa Ziemi Polskich. Pam. Fizjogr. T. XX; 43) Przepalczyka. Przew. K. i S. Roln. Rok IV. Nr 21; 44) Les types des sols et leurs importances. Comptes rendus de la II-e Conférence Agrogéologique à Stockholm; 45) Drugi Międzynarodowy Zjazd Gleboznawców w Sztokholmie (17—25 sierpnia r. 1910). Spr. Tow. Nauk. Warsz. Rok III, 1910, zes. 7; 46) Typ gleby pola doświadczalnego w Starościcach. Spr. TNW, zes. 8; 47) Czarnoziemi Hrubieszowsko-Tomaszowskie w okolicach Dołhobyczowa w gub. Lubelskiej. Spraw. Tow. Nauk. Warsz., zes. 8; 48) Czarnoziem czyli „Czarna ziemia“ Sochaczewska w pow. Sochaczew, gub. Warszawskiej. Spr. T.N.W. Rok III, zes. 9.

r. 1911. 49) Typ gleby pola doświadczalnego w Mysłakowie pod Łowiczem. Spr. T.N.W. Rok IV zes. 5; 50) Bodenkarte des Königreichs Polen. Berlin. Dodatek do „Die Ernährung der Pflanze“. r. 1911, VII, Nr 23; 51) Ślady lodowca na górze Ś-to Krzyskiej. Spr. T.N.W. R. IV, zes. 8; 52) Gleby w gub. Kowieńskiej. Spr. T.N.W. Rok IV, zes. 9.

r. 1912. 53) Rzut oka na rozwój pojęć gleboznawczych. Spr. T.N.W. R. V, zes. I; 54) Gleby w okolicach Chodcza, w pow. Włocławskim. Spr. T.N.W. R. V, zes. 5; 55) Gleba pola doświadczalnego w Lipnowskim (Głodowo). Spr. T.N.W. Rok V, zes. 5; 56) Typ gleby pola doświadczalnego w Bierniakoniach, gub. Wileńskiej. Spr. T.N.W. Rok V, zes. 6; 57) Gleba pola doświadczalnego w Kisielnicy, w pow. Kolneńskim, gub. Łomżyńskiej. Spr. T.N.W. Rok V, zes. 6; 58) Materiały do znajomości

gleb w pow. Mławskim, gub. płockiej. Spr. T.N.W. Rok V, zes. 6; 59) Gleba pola doświadczalnego w Szaudyniskach, w pow. Wołkowyskim, gub. Suwalskiej. Spr. T.N.W. zes. 7; 60) Gleba pola doświadczalnego w Osięcicach, w pow. Włocławskim, gub. Warszawskiej. Spr. T.N.W. R. V, zes. 7; 61) Gleby typowe w gub. Kowieńskiej. Spr. T.N.W., zes. 9; 62) Bielice nadrzeczne. (lössy rzekowe) w pow. Nowogródzkim, gub. Mińskiej. Spr. T.N.W., zes. 9; 63) Jak badać gleby nasze w polu? Warszawa, „Biblioteka Rolnicza“ Nr 9; 64) Gleby Ziemi Polskich. Wydanie II, znacznie pomnożone i powiększone, Gebethner i Wilf; 65) Mapa w skali 1 : 1.500.000. Warszawa, Gebethner i Wolff.

r. 1913. 66) Gleby w pow. zamojskim w gub. Lubelskiej. Spr. T.N.W., zes. 1; 67) Gleba stacji doświadczalnej ogrodniczej w Morach pod Warszawą. Spr. T.N.W., Rok VI, zes. 2; 68) Materiały do znajomości gleb stacji doświadczalnej w Król. Polsk. Spr. T.N.W. Rok VI, zes. 3—4; 69) Gleby w powiecie Puławskim gub. Lubelskiej. Spr. T.N.W., zes. 6; 70) Gleby z pow. Jędrzejowskiego, Miechowskiego i Pinczowskiego w gub. Kieleckiej. Spr. T.N.W. Rok VI, zes. 6; 71) Materiały do znajomości gleb Ś-to Krzyskich. Spr. T.N.W., zes. 7; 72) Gleby w okolicach Wielunia, w gub. Kaliskiej. Spr. T.N.W., zes. 7; 73) Lössy w Sandomierskiem. Spr. T.N.W. Rok VI, zes. 8; 74) Gleby w okolicach Łęczycy. Spr. T.N.W., zes. 9; 75) Gleba pola doświadczalnego stacji Kutnowskiej Spr. T.N.W., zes. 9; 76) Gleby z okolic Złotego Potoku. Spr. T.N.W., zes. 9.

r. 1914. 77) Rzut oka na typy gleb w gub. Kowieńskiej. Szkic monograficzny. Str. 97. Wilno. Nakł. Kowieńskiego Tow. Roln.; 78) Przyczynek do sposobu występowania typów gleb na ziemiach polskich. Pam. Fizjogr. Tom XXII z 38 fotogr.

r. 1916. 79) Gleba, jej powstanie, rodzaje i własności. Podręcznik Gospod. Wiejskiego (Wyd. II), Warszawa. Nakład C.T.R.

r. 1917. 80) W sprawie badań torfów krajowych. Odbitka z „Gaz. Roln.“; 81) Bodenkarte von Polen (1 : 2.500.000) w „Handbuch von Polen“. Berlin.

r. 1920. 82) Jakie gleby należy u nas drenować? „Wiedza Rolnicza“. Warszawa. Księg. Ostaszewska i S-ka; 83) Bodenkarte von Polen (1 : 25.000 w „Handbuch von Polen“, Berlin. Wydanie II-gie.

r. 1921. 84) Sieć Ognisk Kultury rolniczej na Ziemiach Polskich. „Wiedza Rolnicza“, tom 3. Warszawa. Księg. Ostaszewska i S-ka; 85) Rozpoznawanie gleb w polu na ziemiach polskich. Wydanie II-ie. Encyklopedia Gosp. Wiejsk. tom 11—12. Księg. Rolnicza.

r. 1922. 86) Powstawanie i kształtowanie się gleby. Encyklopedia Gosp. Wiejsk. Tom 27—30. Księgarnia Rolnicza; 87) Gleba jako warsztat rolniczy. Akadem. Wykłady Roln. Tom IV, Warszawa, Wydawn. Wydz. Dośw. Nauk. C.T.R.; 88) Mapa Gleboznawcza Rzeczypospolitej Polskiej (w 22 barwach) w skali 1 : 750.000, zrobiona na „Targi Wschodnie“ dla firmy Buszczyński i S-ka; 89) Contribution à la connaissance des sols

nommés „Rendzinas“ Comptes Rendus de la Conférence extraordinaire (III-e internationale) Agropédologique à Prague. 1922. Publié par Statne vyzkumny Ustav agropedologický.

r. 1923. 90) Mapa gleboznawcza Rzeczyp. Polskiej (w 22 barwach) dla Min. Roln. i D. P. w skali 1 : 2.500.000.

r. 1924. 91) Les sols comme individus „Mémoires sur la nomenclature et la classification des sols“. Nr 16. Commission IV-e Comité International de Pédologie — Helsingfors; 92) Nomenclature et la classification des sols. Mémoire relatif à la Pologne (loco citato ob. Nr 91) Nr 17. Helsingfors; 93) Carte Pédologique de la Pologne. Gleby Rz. Polskiej. w skali 1 : 1.000.000 (w 22 barwach), przedstawiony na IV Międzynarodowym Kongresie Gleboznawczym w Rzymie; 94) Etat actuel de la Cartographie des sols en Pologne, w Mémoires sur la Cartographie des sols. Publié par la V-e Commission intern. à Bucarest.

r. 1925. 95) Ciekawa książka (Agrocultura e Civiltà) streszczenie i sprawozdanie. Gazeta Rolnicza, Nr 42 i 43; 96) Ustalenie się w Niemczech nowych poglądów gleboznawczych. Gazeta Rolnicza r. 1925, Nr 31—32; 97) Wraz z asyst. Władysławem Reychmanem. Stężenie w glebach jonów wodorowych (Ph) w związku z zagadnieniami rolniczego doświadczałnictwa polowego. Doświadczałnictwo Rolnicze. Tom I. Rok 1. 1925.

r. 1926. 98) Zmienność stężenia w glebie jonów wodorowych (Ph). W cyklu rocznym. Dośw. Roln. T. II, cz. I, 1926; 99) Przyczynki do znajomości gleb ziemi Wileńskiej. Dośw. Roln. T. II, cz. II, Rok II, 1926; 100) Zbieranie danych dotyczących kwasowości gleb polskich Dośw. Roln. T. II, cz. II, Rok II, 1926; 101) O metodzie mikrobiologii gleby, Gazeta Rolnicza, Nr 4 i 7, r. 1926; 102) Gleba, jej własności, rodzaje itd. Podręcznik Gosp. Wiejsk. Wydanie III, r. 1926; 103) Mapa schematyczna rejonów glebotwórczych Polski (barwna), Podręcznik Gosp. Wiejsk. Wyd. III.

r. 1927. 104) Mapa gleb Polski (barwna) w skali 1 : 1.500.000. Wydawnictwo Min. Ref. Roln., r. 1927; 105) Bodenkarte Polens (1 : 3.000.000) Prof. Miklaszewski. Die Ernährung der Pflanze i w osobnej odbitce książkowej dr P. Kriche: Bodenkarten und andere Kartographische Darstellungen der landwirtschaftlichen Produktion verschiedener Länder. Mit 77 Karten; 106) Mapa gleboznawcza i jej zadanie. Dośw. Roln. T. III, cz. I i II, 1927; 107) W sprawie skali analizy mechanicznej gleby. Dośw. Roln. T. III, cz. I i II, 1927; 108) Mapa gleb Litwy (barwna) w skali 1 : 1.500.000. Dośw. Roln. T. III, cz. III i IV, r. 1927; 109) The pedological Standpoint in Soil Science. Spraw. Kongresu Glebozn. w Waszyngtonie.

r. 1928. 110) (tłumaczenie). Ogólna mapa gleb Europy (z mapą). Dośw. Roln. T. IV, cz. I, r. 1928; 111) Wraz z asyst. Leonem Staniewiczem. Zmienność stężenia w glebie jonów wodorowych. (Ph.). W cyklu rocznym na polu dośw. w Morach. Dośw. Roln. T. IV, cz. I, 1928; 112) W sprawie Muzeum Rolniczego w Warszawie. Dział gleboznawstwa Dośw. Roln. T. IV, cz. I, 1928; 113) Pierwszy międzynarodowy Kongres w Waszyng-

tonie D. C. w Stanach Zjednoczonych Ameryki Półn. Osobne odbicie z zesz. 1, 2 i 3 Gazety Rolniczej, r. 1928; 114) Międzynarodowy Kongres Gleboznawczy w Waszyngtonie D. C. St. Zj. Am. Półn. w r. 1927. Dośw. Roln. T. IV, cz. I, 1928; 115) Wraz z asyst. Leonem Staniewiczem. Wpływ drenów na (Ph) stężenie jonów wodorowych w glebie. Dośw. Roln. T. IV, cz. II, 1928 r.; 116) Gleba i człowiek (tłumaczenie z angielskiego: „Soils and Man“ by Dr Jacob G. Lipman. First Internat. Congress of Soil Science. Washington D. C. June 14 1927). Gazeta Rolnicza; 117) Pobieranie monolitów glebowych. Dośw. Roln. T. IV, cz. III; 118) Monolity glebowe w zbiorach Działu Gleboznawstwa, Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie. Dośw. Roln. T. IV, cz. III; 119) Profil bielicy w Kopytowie pod Błoniem. Dośw. Roln. T. IV, cz. IV; 120) Monoliki glebowe. Dośw. Roln. T. IV, cz. IV.

r. 1929. 121) Polskie Dośw. Roln. na P.W.K. w Poznaniu w r 1929. Sekcja Gleboznawcza. Zakład Glebozn. Polit. Warsz. Dośw. Roln. T. V, cz. II; 122) Gleboznawstwo w 10 wykładach. Kursy (korespondencyjne) Rolnicze im. Stan. Staszica; 123) Międzynarodowe Towarzystwo Gleboznawcze. Zjazd Komisji V. „Klasyfikacji, Nomenklatury i Kartografii Gleb“ oraz jej podkomisji „Mapy gleboznawczej Europy“ w Gdańsku. Dośw. Roln. T. V, cz. III, r. 1929; 124) „Podkomisja Gleb Śródziemnomorskich“ i o Zakładzie nadśródziemnomorskim gleboznawczym. „Dośw. Roln. T. V, cz. IV, 1929; 125) Uczczenie 25-letniej działalności Dr Pawła Krische. Dośw. Roln. T. VI, cz. III.

r. 1930. 126) Gleby Polski. Wyd. III, Warszawa; 127) Rzut oka na pięcioletni okres wydawania czasopisma (kwartalnika) Doświadczalnictwo Rolnicze, organu Z.R.Z.D.R.P. wraz z apelem do doświadczalników, że już czas na syntezy. Dośw. Roln., T. VI, cz. I, 1930; 128) Sprawozdanie z Handbuch der Bodenlehre, tomów 10, ok. 10.000 str. Dośw. Roln. T. VI, cz. I, 1930.

r. 1931. 129) Występowanie suchej zgnilizny korzeni buraka cukrowego w związku z naturą gleb. Gazeta Cukrownicza Nr 8; 130) Międzynarodowy Kongres Gleboznawczy w Rosji w 1930 r. Dośw. Roln. T. VII, cz. I; 131) Choroby roślin a typy gleb. czasop. Choroby Roślin, T. I, cz. III i IV; 132) Przyczynki do znajomości gleb Kujawskich. Dośw. Roln. T. VII, cz. II, 1931.

r. 1932. 133) Wiadomości ogólne o glebie, jej uprawie i nawożeniu. Poradnik techniczno-ogrodniczy projektowania, zakładania i prowadzenia ogrodów przy szkołach. Nasza Księgarnia Z.N.P. Warszawa, 1931.

r. 1933. 134) Ś. p. Prof. Dr Benjamin Gustaw Frosterus. Nekrolog. Dośw. Roln. T. VII, cz. I; 135) Gleby Polski i ich rozmieszczenie. Z mapą terenową w skali 1 : 5.000.000. Wiadomości Korespondenta Rolnego“, T. II, 3.

r. 1935. 136) Rozpoznawanie gleb w polu na ziemiach polskich. Wyd. III.; 137) Remarques pédologiques. Transactions of the III Internat. Cong. of Soil Science. Vol. I, Oxford, England.

r. 1937. 138) Zjazd Komisji VI (M.T.G.) zastosowania gleboznawstwa do melioracji oraz jej podkomisji gleb torfowych w Zurichu i w Lozannie. Przegląd Melioracyjny, r. 1937.

r. 1938. 139) Gleboznawstwo w tomie II Księgi Pamiątkowej na 75-lecie Gazety Rolniczej, 1860. 1935. Księga wsi polskiej. Źródła, dzieje i kierunek jej kultury pod red. dr J. Lutosławskiego; 140) Głębokość orki. Gazeta Rolnicza LXXVIII, Nr 1, 2, 3 i 5, 1938; 141) Zjazd II Komisji Chemii Gleby oraz Podkomisji Kartografii Gleb Europy z uwzględnieniem kreślenia map użytkowych dla rolnictwa praktycznego i bonitycji, w Helsinkach r. 1938. Gosp. Roln. LXVIII, Nr 23, 1938; 142) Wskaźniki klimatyczno glebotwórcze. Gazeta Rolnicza, LXXVIII, Nr 15, r. 1938; 143) Ankieta w sprawie słownictwa melioracyjnego (w związku z proponowanymi nazwami dotyczącymi gleb), Przegląd Melioracyjny, T. IV, Nr 2.

r. 1939. 144) Gleba jako teren pracy rolnika. Warszawa, 1939; 145) Wyrazy a rzeczywistość. Biologia i Życie, Nr 2, 1939; 146) Nieodzowność realnych podstaw przyrodniczych w życiu gospodarczym. Biologia i Życie, Nr 1, 1939 r.; 147) Determination de la profondeur du labour, „Annales Agronomiques“, Paris, Nr 4 i 5, 1939.

r. 1946. 148) Zarys nauki o glebie czyli gleboznawstwa. Ealster, Lauter i Rutkowski; 144) Agrofizyka a uprawa roli. Dodatek Rolniczy Gazety Cukrowniczej Nr 3, 1946; 150) Jakie gleby w Polsce nadają się do produkcji buraka cukrowego. Dodatek Rolniczy Gazety Cukrowniczej, Nr 2, 1946.

r. 1947. 151) Nowe możliwości badania ruchów wody w typach gleb. Sprawozdanie Tow. Nauk. Warszawskiego Wydz. III. R. XXXIX, 1946; 152) Prispěvek k saznani obehu vody v pode v so u vislati s podnimi typy jako jedince. Vestnik Československe akademie zemědělské, 1947;

r. 1949. 153) Badanie gleb. Program badań rolniczo-fizjograficznych. Prace Rolniczo-Leśne. Nr 43. Nakładem Polskiej Akademii Umiejętności.

Władysław Ostrowski

(1897—1949)

Urodził się 29 lipca 1897 r. w Warszawie, w rodzinie robotniczej, tu ukończył szkołę średnią. W roku 1915 wyjeżdża do Moskwy, gdzie kończy wydział lekarski w r. 1920. Pięć lat później nostryfikuje dyplom lekarski w Uniwersytecie Warszawskim.

W roku 1923 obejmuje stanowisko lekarza miejscowego w Wojskowym Szpitalu Okręgowym w Warszawie.